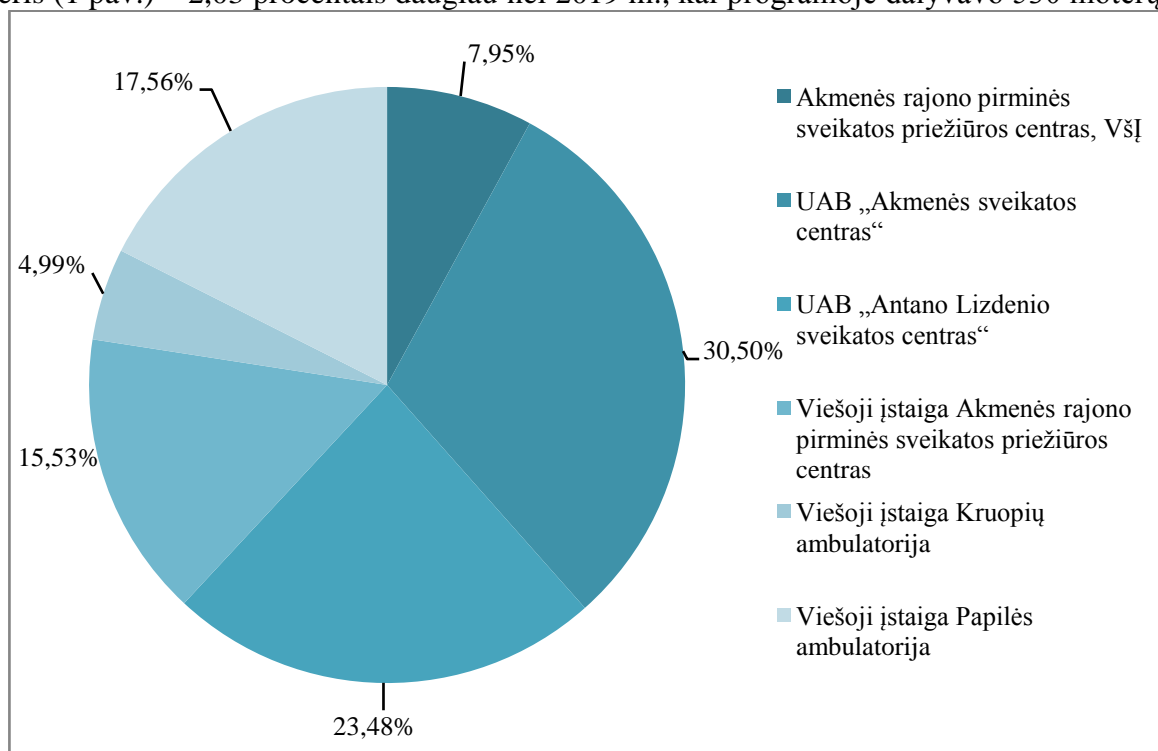

Akmenės rajono savivaldybės gyventojų dalyvavimas prevencinėse programose 2021 metais

Apdraustieji gyventojai privalomuoju sveikatos draudimu (PSD) ligonių kasų nuolat kviečiami aktyviai dalyvauti prevencinėse programose ir laiku užkirsti kelią sunkioms ligoms. Nemokamai pasitikrinti sveikatą galima dalyvaujant penkiose prevencinėse programose: gimdos kaklelio, krūties, priešinės liaukos ir storosios žarnos vėžio bei širdies ir kraujagyslių ligų.

Gimdos kaklelio vėžio prevencinė programa skirta moterims nuo 25 iki 59 metų (imtinai). 25-34 m. (imtinai) moterims kartą per 3 metus atliekamas gimdos kaklelio citologinis tepinėlis. 35-59 m. (imtinai) moterims kartą per 5 metus atliekamas gimdos kaklelio aukštos rizikos žmogaus papilomos viruso tyrimas (AR ŽPV) ir gimdos kaklelio citologinio tepinėlio ištyrimas skystoje terpėje (jei AR ŽVP tyrimas teigiamas). Gavus tepinėlių rezultatus gali būti atliekama biopsija, leidžianti objektyviai patvirtinti arba paneigti ligos diagnozę.

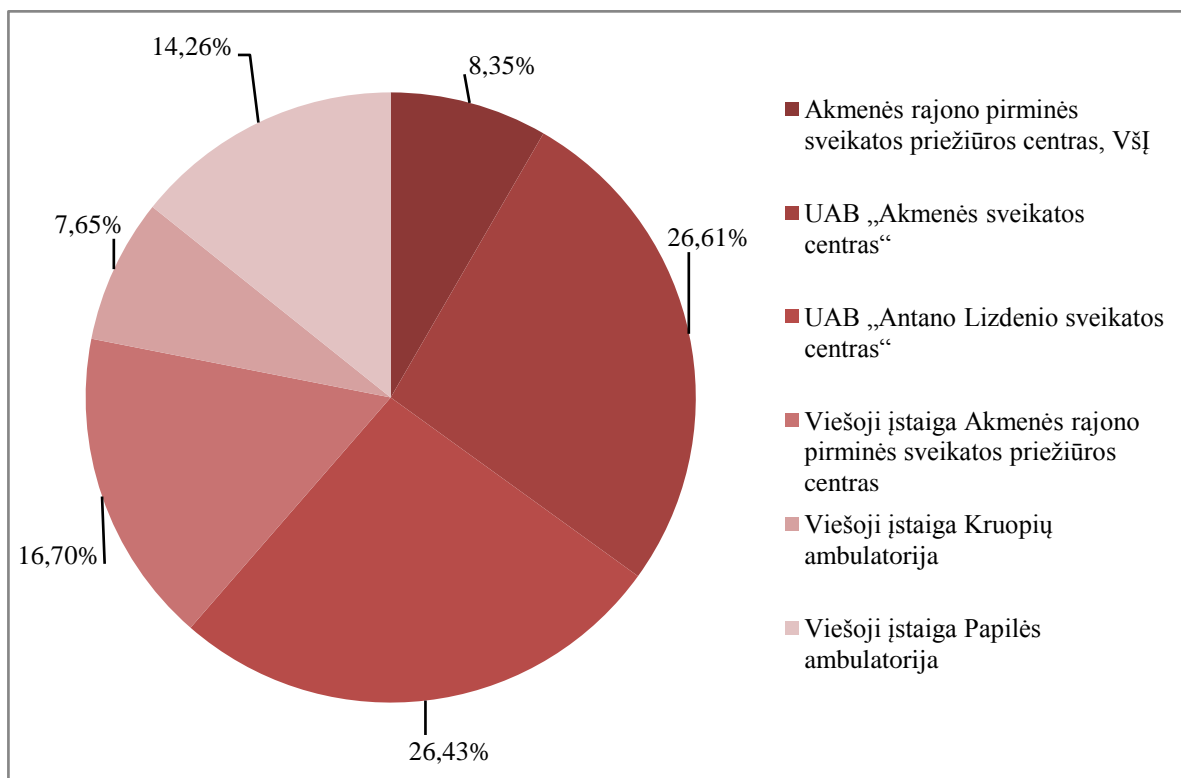
Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos duomenimis, 2021 m. gimdos kaklelio vėžio prevencinėje programoje Akmenės rajono savivaldybėje dalyvavo 541 moteris (1 pav.) – 2,03 procentais daugiau nei 2019 m., kai programoje dalyvavo 530 moterų.

1 pav. Akmenės rajono savivaldybės asmens sveikatos priežiūros įstaigose (ASPI) pagal gimdos kaklelio piktybinių navikų finansavimo programą suteiktų gimdos kaklelio citologinio tepinėlio paėmimo ir rezultatų įvertinimo paslaugų kiekis procentais 2021 metais

Šaltinis: Valstybinė ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos

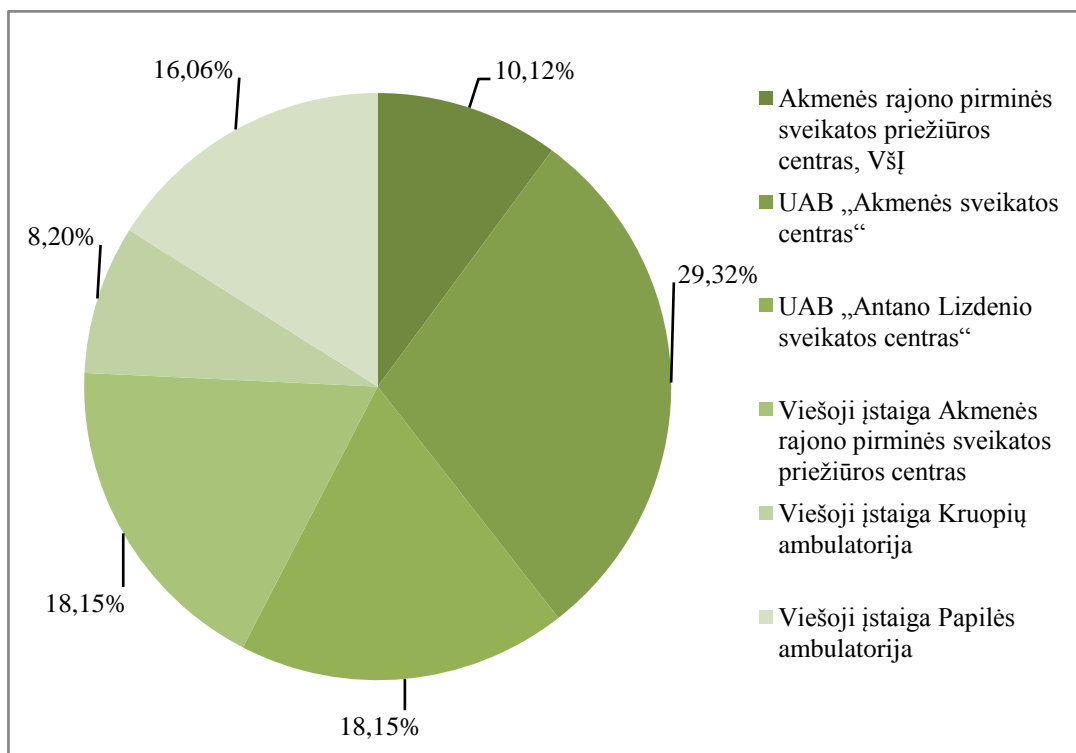
Krūties vėžio prevencinė programa skirta moterims nuo 50 iki 69 metų (imtinai), kurioms kartą per 2 metus gali būti atliekamas mamografinis tyrimas. Gavus šeimos gydytojo siuntimą mamografiniam tyrimui atlikti, galima iš anksto užsiregistruoti (atvykus arba telefonu) mamografijos įrenginį turinčioje sveikatos priežiūros įstaigoje. Tyrimo rezultatus praneša šeimos gydytojas, gavęs juos iš mamogramas vertinančios įstaigos. Krūties vėžio prevencinėje programoje Akmenės rajono savivaldybėje numatytas paslaugas gavo 575 moterys (2 pav.) – 8,87 procento mažiau nei 2019 m., kai programoje dalyvavo 626 moterys.

2 pav. Akmenės rajono savivaldybės ASPĮ pagal atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programą suteiktų siuntimo atlikti mamografijos tyrimą ir rezultatų įvertinimo paslaugų kiekis procentais 2021 metais

Šaltinis: Valstybinė ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos

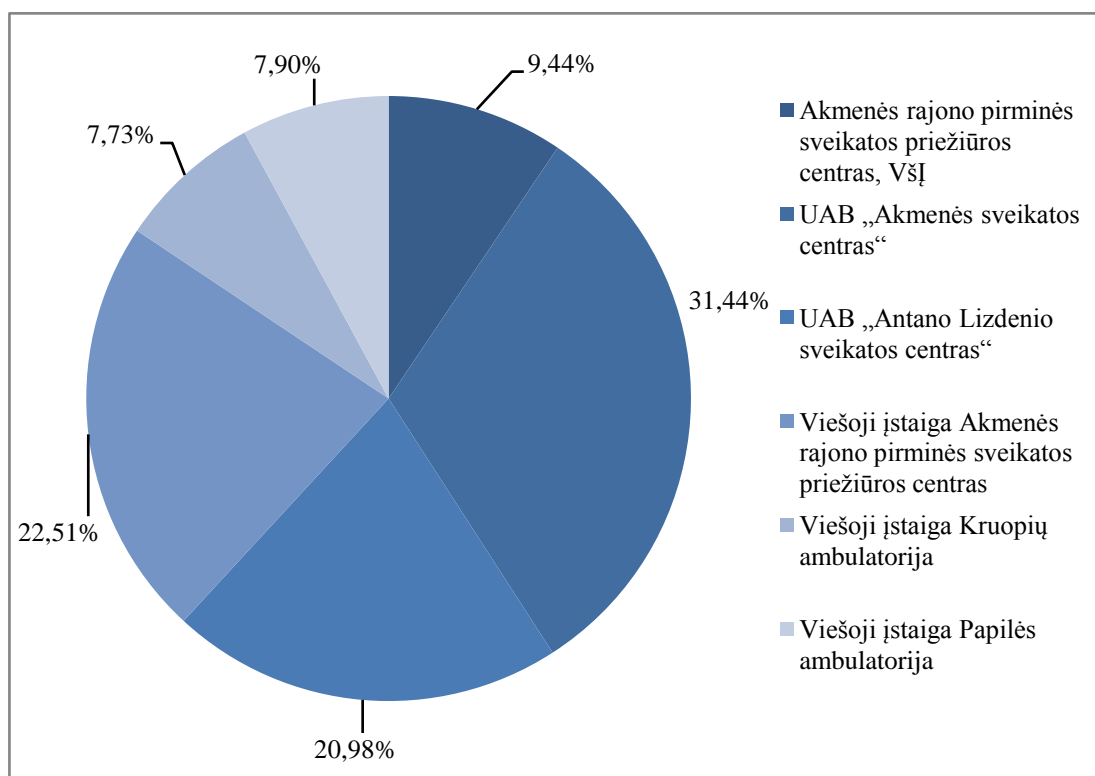
Prostatos (priešinės liaukos) vėžio ankstyvosios diagnostikos prevencinė programa skirta vyrams nuo 50 iki 69 metų (imtinai) ir vyrams nuo 45 metų, jei jų tėvai ar broliai sirgo priešinės liaukos vėžiu, kuriems periodiškai gali būti atliekamas kraujo tyrimas, parodantis prostatos specifinio antigeno (PSA) koncentraciją kraujyje. Jei PSA kiekis viršija normą, šeimos gydytojas išduoda siuntimą konsultuotis pas urologą, kuris prireikus atlieka tam tikrą tyrimą – priešinės liaukos biopsiją. Pagal priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos programą pernai pasitikrino 573 Akmenės rajono savivaldybės vyrai (3 pav.) – 11,3 proc. mažiau nei užpernai, kai paslaugas gavo 638 vyrai.

3 pav. Akmenės rajono savivaldybės ASPĮ pagal priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programų suteiktų informavimo apie ankstyvąją priešinės liaukos vėžio diagnostiką ir prostatos specifinio antigeno nustatymo paslaugų kiekius procentais 2021 metais

Šaltinis: Valstybinė ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos

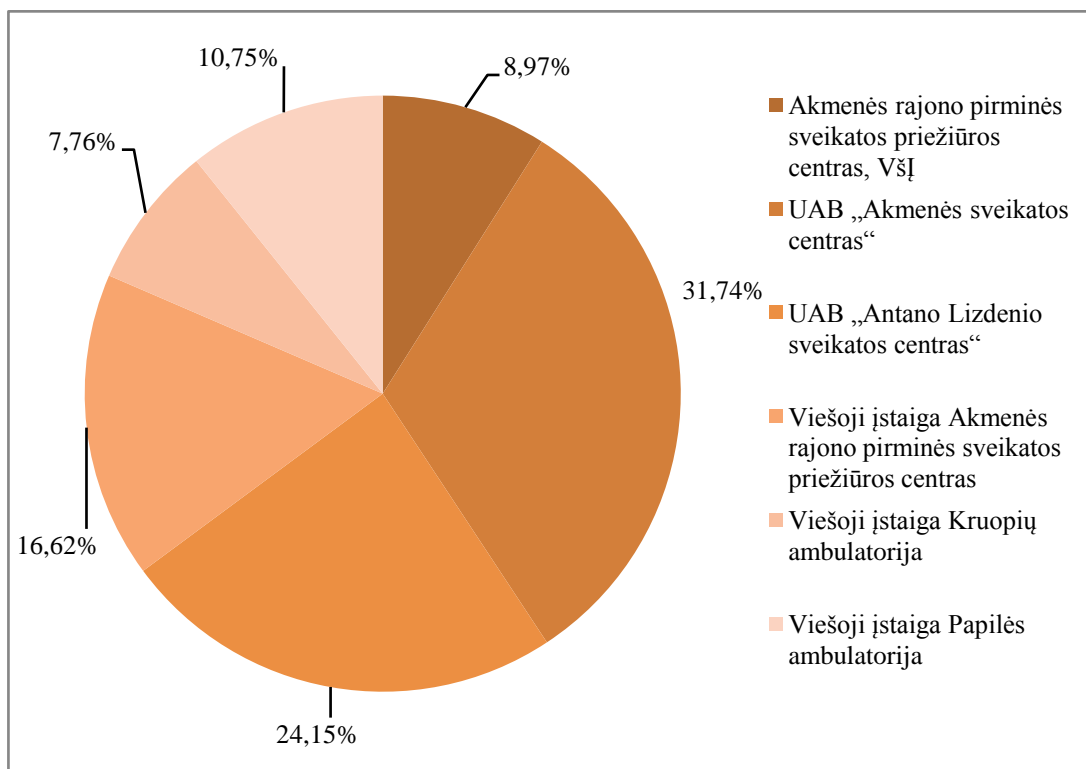
Storosios žarnos vėžio prevencinė programa skirta vyrams ir moterims nuo 50 iki 74 metų (imtinai), kuriems vieną kartą per 2 metus gali būti atliekamas slapto kraujavimo testas. Jei testo atsakymas neigiamas – pacientas sveikas, jei atsakymas teigiamas – šeimos gydytojas išduos siuntimą pas gydytoją specialistą. Kolonoskopija ir, jei reikia, biopsija leidžia objektyviai patvirtinti arba paneigti storosios žarnos vėžio diagnozę. Akmenės rajono savivaldybėje storosios žarnos vėžio diagnostikos programoje pernai dalyvavo 1759 žmonės (4 pav.) – 9,93 procentais mažiau nei 2019 m. – 1953.

4 pav. Akmenės rajono savivaldybės ASPĮ pagal storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos programą suteiktų informavimų apie storosios žarnos vėžio ankstyvąją diagnostiką ir imunocheminio slaptą kraujavimo testo išmatose rezultatų įvertinimo paslaugų kiekis procentais 2021 metais

Šaltinis: Valstybinė ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos

Širdies ir kraujagyslių ligų prevencinė programa skirta vyrams nuo 40 iki 54 metų (imtinai) ir moterims nuo 50 iki 64 metų (imtinai), kuriems kartą per 1 metus šeimos gydytojas nustato rizikos veiksnius ir, jei reikia, sudaro individualų širdies bei kraujagyslių ligų prevencijos planą. Jei gydytojas nustato, kad širdies ir kraujagyslių ligų tikimybė yra didelė, siunčia pacientą į specializuotus centrus išsamiau ištirti. Prireikus – skiriamas gydymas. Svarbu žinoti, kad vieną kartą per metus nemokamai gali būti nustatoma gliukozės, cholesterolio, trigliceridų koncentracija kraujyje, atliekama elektrokardiograma ir kiti tyrimai, parodantys, ar žmogus priskirtinas didelės rizikos grupei. 2021 m. širdies ir kraujagyslių ligų prevencinėje programoje Akmenės rajono savivaldybėje dalyvavo 1739 (5 pav.), 2019 m. – 1773 asmenys – tai 1,92 procento mažiau nei 2019 metais.

5 pav. Akmenės rajono savivaldybės ASPĮ pagal asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programą suteiktų informavimo apie didelę širdies ir kraujagyslių ligų tikimybę, šios tikimybės įvertinimo, pirminės prevencijos priemonių plano sudarymo ar siuntimo išsamiai įvertinti širdies ir kraujagyslių ligų tikimybę, paslaugų kiekis procentais 2021 metais

Šaltinis: Valstybinė ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos

Parengė: visuomenės sveikatos stebėsenos specialistė Rūta Liubamirskienė